।। ଏକଚତ୍ୱାରିଂଶତ୍ (୪୧) ଅଧ୍ୟାୟ ।।

ଫଟୋ ବୃତ୍ତାନ୍ତ, ଛିନ୍ନବସ୍ତ୍ର ଚୋରି ଏବଂ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପଠନ କଥା

ଗତ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଘଟଣାର ନଅବର୍ଷ ପରେ ହେମାଡପନ୍ତଙ୍କ ସହ ଅଲ୍ଲୀ ମହମ୍ମଦଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ ହେଲା ଏବଂ ତାପରେ ସେ ତାଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଶୁଣାଇଲେ । ସେହି ଚିତ୍ତହରଣକାରୀ ମନୋରମ କଥା ଶୁଣନ୍ତୁ ।

'ଦିନେ ମୁମ୍ବଇର ରାଜରାସ୍ତାରେ ବୁଲୁଥିବାବେଳେ ଫୁଟପାଥରେ ଜଣେ ଦୋକାନୀଠାରୁ ମୁଁ ବାବାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଫଟୋ କିଣିଲି । ତାକୁ ଫ୍ରେମ କରି ବନ୍ଧେଇଲି ଏବଂ ଘର(କେନ୍ଦ୍ର ମୁମ୍ବଇର ଏକ ବସ୍ତି)କୁ ଆଣି କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗାଇଲି । ବାବାଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରେମ ଥିଲା । ଏଣୁ ମୁଁ ପ୍ରତିଦିନ ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ କରୁଥିଲି । ଯେଉଁଦିନ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ (ହେମାଡପନ୍ତଙ୍କୁ) ଉକ୍ତ ଫଟୋଟି ଦେଇଥିଲି, ତା'ର ତିନିମାସ ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଗୋଡ଼ରେ ଘାଆ ହୋଇ ଫୁଲିଯିବାରୁ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ହେଲା । ଏହି ସମୟରେ ମୋର ଶାଳକ ନୁର ମହମ୍ମଦର ଘରେ ମୁଁ ରହୁଥିଲି । ଏଣୁ ତିନିମାସ ଧରି ମୋ ଘର ଖାଲି ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ କେହି ରହୁନଥିଲେ । ରହୁଥିଲେ କହିଲେ କେବଳ ବାବା ଅବଦୁଲ ରହମାନ, ମୌଲାନା ସାହେବ, ମହମ୍ମଦ ହୁସେନ, ସାଇବାବା, ତାଜୁଦ୍ଦିନ ବାବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କିଛି ସନ୍ଥ ଫଟୋ ରୂପରେ ବିରାଜିତ(ଜୀବିତ) ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କାଳଚକ୍ର ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ଫଟୋର ଗତି ସେମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟାନୁସାରେ ହେଲା କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର ଫଟୋଟି କିପରି ବର୍ତ୍ତିଯାଇଥିଲା ତାର ରହସ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋତେ କେହି ବୁଝାଇପାରିନାହାନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର ସର୍ବବ୍ୟାପକତା ଏବଂ ଅସୀମ ଶକ୍ତିର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଥାଏ ।'

'ବହୁ ବର୍ଷ ତଳେ ମହମ୍ମଦ ହୁସେନ ଥାରିଆଟୋପଣ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସନ୍ଥ ଅବଦୁଲ ରହମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଫଟୋ ମୋତେ ଦେଇଥିଲେ । ତାକୁ ମୁଁ ମୋର ଶାଳକ ନୁର ମହମ୍ମଦ ପୀରଭାଇକୁ ଦେଲି । ଆଠବର୍ଷ ଧରି ଫଟୋଟି ତା'ର ଟେବୁଲରେ ସେମିତି ପଡ଼ିରହିଲା । ହଠାତ୍ ଦିନେ ଜଣେ ଫଟୋଗ୍ରାଫର ପାଖକୁ ନେଇ ସେ ତାର ବଡ଼ ଫଟୋ କଲା ଏବଂ ଏକାଧିକ କପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ବିତରଣ କଲା । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଲିପି ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ମୁଁ ମୋ ଘରର କାନ୍ଥରେ ଲଗାଇଥିଲି । ନୁର ମହମ୍ମଦ ସନ୍ଥ ଅବଦୁଲ ରହମାନଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ । ଦିନେ ଅବଦୁଲ ରହମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ଦରବାର ବସିଥିଲାବେଳେ ନୁର ମହମ୍ମଦ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ତାଙ୍କୁ ଫଟୋଟି ଉପହାର ଦେବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲା; ମାତ୍ର

ଫଟୋ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସନ୍ଥ ରହମାନ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇଉଠି ନୁର ମହମ୍ମଦକୁ ମାରି ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଓ ସେଠାରୁ ତଡ଼ିଦେଲେ । ଅଲ୍ଲିଙ୍କ ମନ ଆହତ ହେଲା । ମନ ବିଚଳିତ ହୋଇଗଲା । ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି କେତେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ସେ ଫଟୋ ବନ୍ଧାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାହା ଗୁରୁଙ୍କ କ୍ରୋଧ ଏବଂ ଅପ୍ରସନ୍ନତାର କାରଣ ହେଲା । ଅବଶ୍ୟ ତାଙ୍କ ଗୁରୁ ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜାର ବିରୋଧୀ ଥିଲେ । ଏହି ଘଟଣା ପରେ ରହମାନ୍ ବାବାଙ୍କ ଫଟୋକୁ ବିସର୍ଜନ କରିଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ ଆପୋଲୋ ବନ୍ଦରକୁ ଗଲା ଓ ସେଠାରୁ ଡଙ୍ଗାରେ ବସି ଗଭୀର ସମୁଦ୍ରରେ ଫଟୋଟିକୁ ବିସର୍ଜନ କରିଦେଲା । ନୁର ମହମ୍ମଦ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ଫଟୋଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଫେରାଇ ଆଣିଲା(ସମୁଦାୟ ଛଅଟି ଫଟୋ ଥିଲା) ଏବଂ ଜଣେ କେଉଟ ହାତରେ ବାନ୍ଦ୍ରା କୂଳ ସାଗର ଗର୍ଭରେ ବିସର୍ଜନ କରିଦେଲା ।

'ଏହି ସମୟରେ ମୁଁ ମୋର ଶାଳକ ଘରେ ରହୁଥିଲି । ନୁର ମହମ୍ମଦ ମୋତେ କହିଲା ଯେ ଯଦି ମୁଁ ସନ୍ଥମାନଙ୍କର ଚିତ୍ରସବୁ ନଦୀରେ ବିସର୍ଜନ କରଦିଏ, ତାହେଲେ ଶୀଘ୍ର ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯିବି । ଏହା ଶୁଣି ମୁଁ ମୋର ମ୍ୟାନେଜର ଶ୍ରୀ ମେହେଟାଙ୍କୁ ଘରକୁ ପଠାଇଲି ଏବଂ କାନ୍ଥରେ ଲାଗିଥିବା ସମସ୍ତ ଫଟୋ କାଢିଦେଇ ସମୁଦ୍ରରେ ଫିଙ୍ଗିଦେବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲି । ଦୁଇ ମାସ ପରେ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଘରକୁ ଫେରିଲି ସାଇବାବାଙ୍କର ଫଟୋଟି ପୂର୍ବପରି ରହିଥିବା ଦେଖି ମୋର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ନାହିଁ ଯେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଫଟୋ କାଢ଼ି ବିସର୍ଜନ କରିଦିଆଯାଇଥିବାବେଳେ ଏହି ଗୋଟିକ ଫଟୋ କିପରି ସୁରକ୍ଷିତ ରହିଗଲା ? ଏହାପରେ ମୁଁ ତୁରନ୍ତ ତାକୁ କାଢ଼ିଦେଲି କାରଣ ଯଦି ଶାଳକର ଦୃଷ୍ଟି ଏହା ଉପରେ ପଡ଼େ ତାହେଲେ ସେ ଏହାର ମଧ୍ୟ ଇତିଶ୍ରୀ କରିଦେବ । ଏହାପରେ ଫଟୋଟିକୁ କାହାକୁ ଦେଲେ କିଏ ତାକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ସାଇତି ରଖିପାରିବ ବୋଲି ମନରେ ଭାବୁଥିବାବେଳେ ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବା କହିଲେ ମୌଲାନା ଇସ୍ମୁ ମୁଜାବରଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କର । ତହୁଁ ମୁଁ ମୌଲାନା ସାହେବଙ୍କୁ ଭେଟିଲି ଏବଂ ସମସ୍ତ କଥା ଜଣାଇଲି । କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରିବା ପରେ ସେ କହିଲେ ତୁମେ ଏହି ଚିତ୍ର ନେଇ ହେମାଡପନ୍ତଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ଉଚିତ ହେବ । କାରଣ ସେ ହିଁ କେବଳ ଏହାକୁ ଠିକଣା ଭାବରେ ରଖିବାକୁ ସତ୍‌ପାତ୍ର ଅଟନ୍ତି । ଏହାପରେ ଆମେ ଦୁହେଁ ଆପଣଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଲୁ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟରେ ଏହି ଫଟୋ ଆପଣଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କଲୁ । ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏ ବାବା କିପରି ଅତୀତ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ କଥା ଜାଣୁଥିଲେ ତଥା ଡୋରି ଲଗାଇ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରୁଥିଲେ । ନିମ୍ନଲିଖିତ କଥାରୁ ଏହା ସୂଚିତ ହୁଏ ଯେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜିଜ୍ଞାସୁମାନଙ୍କୁ ବାବା ଅତ୍ୟଧିକ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ଦୂର କରି ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ ।

ଛିନ୍ନ ବସ୍ତ ଚୋରି ଏବଂ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପଠନ : ଶ୍ରୀ ବି.ଭି. ଦେବ, ଯିଏ ସେହି ସମୟରେ ଥାନେର ମାମଲତଦାର ଥିଲେ, ଦୀର୍ଘଦିନରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ସହିତ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପାଠ କରିବାକୁ ବଡ଼ ଉତ୍ସୁକ ଥିଲେ (ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ହେଉଛି ସନ୍ଥ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱର ମହାରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଭଗବତ୍ ଗୀତାର ମରାଠି ଟୀକା ସଂସ୍କରଣ) । ପ୍ରତିଦିନ ସେ ଭଗବତ୍ ଗୀତାର ଗୋଟିଏ ଅଧ୍ୟାୟ ପାଠ କରୁଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପାଠ ଆରମ୍ଭ କରୁଥିଲେ କିଛି ନା କିଛି ବିଘ୍ନ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଯାଉଥିଲା, ଫଳରେ ସେ ପଠନ କରିପାରୁନଥିଲେ । ଶେଷରେ ତିନିମାସ ଛୁଟି ନେଇ ଶିରିଡ଼ି ଆସିଲେ ଏବଂ ତାପରେ କିଛିଦିନ ବିଶ୍ରାମ ନିମନ୍ତେ ନିଜ ଗ୍ରାମ ପୌଡ଼କୁ ଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ତ ସେ ପଢୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପାଠ କରୁଥିଲେ ନାନା କଳୁଷିତ ବିଚାର ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଘେରି ଯାଉଥିଲା ଯେ ନିରୁପାୟ ହୋଇ ପାଠ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ବହୁ ପ୍ରୟାସ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇ ଚାରିଟି ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ିବା ଯେତେବେଳେ କଷ୍ଟକର ହେଲା ସେ ମନେ କଲେ ଯେ ଦୟାନିଧି ସାଇ ହିଁ କୃପା କରି ଅନୁମତି ଦେଲେ ସେ ଏହା ପଠନ କରିପାରିବେ । ଏହା ମନେକରି ୧୯୧୪ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ମାସରେ ସେ ସପରିବାର ଶିରିଡ଼ି ଆସିଲେ । ସେଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ବାପୁସାହେବ ଯୋଗ ପଚାରିଲେ କ'ଣ ଆପଣ ନିତ୍ୟ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପଠନ କରୁଛନ୍ତି ? ଶ୍ରୀ ଦେବ କହିଲେ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ଅଛି, କିନ୍ତୁ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ବାବାଙ୍କ ଅନୁମତି ମିଳିଲେ ଆରମ୍ଭ କରିବି । ଶ୍ରୀ ଯୋଗ କହିଲେ ଗ୍ରନ୍ଥର ଗୋଟିଏ କପି କିଣି ବାବାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କର ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କର ପବିତ୍ର କର ସ୍ପର୍ଶ କରି ଫେରାଇଦେବେ, ପାଠ ଆରମ୍ଭ କରିବ । ଶ୍ରୀ ଦେବ କହିଲେ 'ଏହାକୁ ମୁଁ ଶ୍ରେୟସ୍କର ମନେ କରୁନାହିଁ, କାରଣ ବାବା ତ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ । ଏଣୁ ମୋ ହୃଦୟର ଇଚ୍ଛା ତାଙ୍କଠାରୁ ଗୁପ୍ତ ରହିବ କିପରି ? ସେ କ'ଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ମୋତେ ଆଦେଶ ଦେଇ ମୋର ମନୋକାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ ନାହିଁ ?'

ଏହାପରେ ଶ୍ରୀ ଦେବ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମିତ୍ତ ଗଲେ ଏବଂ ଏକଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣା ଅର୍ପଣ କଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ ଆଉ ୨୦ ଟଙ୍କା ମାଗିଲେ । ତାହା ସେ ଆନନ୍ଦର ସହ ଦେଲେ । ରାତିରେ ବାଳକରାମ ନାମକ ଜଣେ ଭକ୍ତଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କର ଦେଖା ହେଲା । ତାଙ୍କୁ ସେ ପଚାରିଲେ 'ଆପଣ କିପରି ବାବାଙ୍କର ଭକ୍ତି ତଥା ଅନୁଗ୍ରହ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ?' ବାଳକରାମ କହିଲେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆରତି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣବୃତ୍ତାନ୍ତ ଶୁଣାଇବି । ପରଦିନ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ ଦେବ ଦର୍ଶନ ନିମିତ୍ତ ଦ୍ୱାରକାମାୟୀକୁ ଗଲେ, ବାବା ପୁଣି କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିଲେ । ତାହା ମଧ୍ୟ ସେ ଆନନ୍ଦପୂର୍ବକ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ମସଜିଦ୍ ଭିତରେ ବହୁତ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ଯାଇ ସେ ଏକାନ୍ତରେ ବସିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡକାଇଲେ । ଆରତି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଯେତେବେଳେ ଭକ୍ତମାନେ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ, ଶ୍ରୀ ଦେବ

ବାଳକରାମଙ୍କୁ ଭେଟି ତାଙ୍କ ନିଜ ବିଷୟରେ ତଥା ବାବାଙ୍କ ଉପଦେଶ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟରେ ପଚାରିଲେ । ବାଳକରାମ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ଏହି ସମୟରେ ଚନ୍ଦୁ କୋଢ଼େ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ବାବା ଶ୍ରୀ ଦେବଙ୍କୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ବୋଲି ସୂଚନା ଦେଲେ । ଯେତେବେଳେ ଦେବ ବାବାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ବାବା ତାଙ୍କୁ କାହା ସହ ଏବଂ କ'ଣ କଥା ହେଉଥିଲ ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ଦେବ କହିଲେ ସେ ବାଳକରାମଙ୍କଠାରୁ ବାବାଙ୍କର କୀର୍ତ୍ତି ତଥା ଗୁଣଗାନ ଶ୍ରବଣ କରୁଥିଲେ । ତାପରେ ବାବା ତାଙ୍କୁ ୨୫ ଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିଲେ । ତାହା ସେ ଆନନ୍ଦରେ ଦେଲେ । ତାପରେ ବାବା ତାଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ଡାକିଲେ ଏବଂ ଆସନ ଗ୍ରହଣ କରିବାପରେ ହଠାତ୍ ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶକରି କହିଲେ 'ମୋର ବିନାନୁମତିରେ ତୁମେ ଛିନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଚୋରି କରିଛ ।' ଶ୍ରୀ ଦେବ କହିଲେ 'ପ୍ରଭୁ ! ମୋର ଯେତିକି ମନେ ପଡୁଛି, ମୁଁ ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିନାହିଁ ।' କିନ୍ତୁ ବାବା କେଉଁଠି ମାନନ୍ତି ? ସେ ଭଲକରି ଖୋଜିବାକୁ କହିଲେ । ଦେବ ସବୁଆଡ଼େ ବୁଲିଦେଖିଲେ କିନ୍ତୁ କିଛି ପାଇଲେ ନାହିଁ । ତାପରେ ବାବା କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ କହିଲେ ତୁମ ଛଡ଼ା ଏଠାରେ ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଚୋର । ତୁମର କେଶ ତ ପକ୍ୱ; କିନ୍ତୁ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ଏଠାକୁ ଚୋରି କରିବାକୁ ଆସିଛ ? ଏହା ପରେ ବାବା ନିଜେ ବାହାରିଗଲେ । ତାଙ୍କର ଆଖି କ୍ରୋଧରେ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣ କରିଥିଲା । ସେ କଟୁ ଭାଷାରେ ଗାଳି ଦେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦେବ ଶାନ୍ତିପୂର୍ବକ ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲେ । ସେ ମାଡ଼ ପଡ଼ିବା ମଧ୍ୟ ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ବାବା ତାଙ୍କୁ ୱାଡ଼ାକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ୱାଡ଼ାକୁ ଫେରି ସେ ଯାହା କିଛି ଘଟିଲା ତାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଯୋଗ ଏବଂ ବାଳକରାମଙ୍କୁ ଶୁଣାଇଲେ । ଅପରାହ୍ନରେ ବାବା ସମସ୍ତଙ୍କ ସହ ଦେବଙ୍କୁ ପୁଣି ଡକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ ମୋର କଥା ହୁଏତ ଏହି ବୃଦ୍ଧକୁ ପୀଡ଼ା ଦେଇଥିବ । ସେ ଚୋରି କରିଛି ଆଉ ସ୍ୱୀକାର କରୁନି । ବାବା ପୁଣି ୧୨ ଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିଲେ । ଦେବଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ ଅର୍ଥ ନଥିଲା । ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ବାବାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣକଲେ ଓ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଏହାପରେ ବାବା ଦେବଙ୍କୁ କହିଲେ 'ତୁମେ ଆଜିକାଲି କ'ଣ କରୁଛ ? ଦେବ କହିଲେ 'କିଛି ନାହିଁ ।' ବାବା କହିଲେ 'ପ୍ରତିଦିନ ପୋଥି(ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ) ପଢ଼ । ୱାଡ଼ାକୁ ଯାଇ ନିତ୍ୟ ପାଠ କର ଏବଂ ତା'ର ଅର୍ଥ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଅ । ମୁଁ ତ ତୁମକୁ ଚିକ୍‌ଚିକ୍ କରୁଥିବା ବସ୍ତ୍ର ଭେଟି ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଛି କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଛିନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଚୋରି କରିବାକୁ ଯାଉଛ କାହିଁକି ? ତୁମ ପକ୍ଷରେ ଏହା ଶୋଭା ପାଉଛି କି ?

ପୋଥି ପାଠ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ପାଇ ଦେବ ଅତୀବ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ତାଙ୍କର ଇପ୍‌ସିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇଥିବା ମନେକରି କୃତକୃତ୍ୟ ହେଲେ । ଏବେ ସେ ଆନନ୍ଦରେ ପୋଥି ଅଧ୍ୟୟନ କରିପାରିବେ । ସେ ବାବାଙ୍କ ଚରଣରେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲେ ଓ

କହିଲେ 'ହେ ପ୍ରଭୁ ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଶରଣାପନ୍ନ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଏକ ଅବୋଧ ଶିଶୁ । ଦୟାକରି ମୋତେ ଗୀତା ପାଠରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।' ଛିନ୍ନବସ୍ତ୍ର ଚୋରିର ଅର୍ଥ ଏବେ ସେ ବୁଝିପାରିଥିଲେ । ବାଳକରାମଙ୍କୁ ସେ ଯେପରି ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ, ତାହା ଛିନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ସ୍ୱରୂପ ଥିଲା । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଷୟରେ ଏହି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବାବା ପସନ୍ଦ କରୁନଥିଲେ । କାରଣ ସେ ସ୍ୱୟଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଶଙ୍କା ସମାଧାନ କରିବାକୁ ତତ୍ପର ଥିଲେ । ଏଣୁ କ୍ରୋଧିତ ହେଲେ । ଏବେ ଶ୍ରୀ ଦେବ ବାବାଙ୍କର ଉକ୍ତିକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ମନେ କରି ସନ୍ତୋଷ ମନୋରଥରେ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ ।

ଏତିକିରେ ଏହି କଥା ଶେଷ ହେଉନାହିଁ । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ବାବା ନୀରବ ରହିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ବର୍ଷେ ପରେ ଦେବଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କର ପ୍ରଗତି ବିଷୟ ପଚାରିଲେ । ୧୯୧୪ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୨ ତାରିଖ ଗୁରୁବାର ସକାଳେ ବାବା ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଲେ । ଉପର ସଭାମଣ୍ଡପରେ ବାବା ବସିଛନ୍ତି ଏବଂ ପଚାରୁଛନ୍ତି 'କ'ଣ ଏବେ ପୋଥି ବୁଝି ହେଉଛି ?' ଶ୍ରୀ ଦେବ କହିଲେ 'ନା' । ବାବା କହିଲେ 'ଆଉ କେବେ ବୁଝିବ ?' ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ଏତିକି କଥା ନସରୁଣୁ ଦେବ କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଲେ ଏବଂ କହିଲେ 'ପ୍ରଭୁ, ଆପଣଙ୍କର କୃପାଦୃଷ୍ଟି ନହେଲେ ପଢ଼ିବା କେବଳ ବୋଝ ଏବଂ ବୁଝିବା ଆହୁରି କଷ୍ଟ ହେଉଛି ।' ବାବା କହିଲେ 'ତୁମେ ତରତର ହୋଇଯାଉଛ । ମୋ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଏବେ ମୋ ସମ୍ମୁଖରେ ପଢ଼ । ଦେବ ପଚାରିଲେ 'ମୁଁ କ'ଣ ପଢ଼ିବି ?' ବାବା କହିଲେ 'ଅଧ୍ୟାତ୍ମ' । ଦେବ ଗ୍ରନ୍ଥ ଆଣିବାକୁ ଗଲେ । ଏହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଏବଂ ଚକ୍ଷୁ ଉନ୍ମୀଳନ କରିବା ପରେ ଉପରୋକ୍ତ ଘଟଣା ସ୍ମରଣକରି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଏହା ପରେ ଦେବ କି ପ୍ରକାର ଆନନ୍ଦ ଓ ଅନୁଭବ ଲାଭ କରିଥିବେ ତାହା ପାଠକମାନେ ଅନୁମାନ କରନ୍ତୁ । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ହିନ୍ଦୀ ଅନୁବାଦକ ୧୯୪୦ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀ ଦେବଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ବି ସେ ନିତ୍ୟ ଜ୍ଞାନେଶ୍ୱରୀ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନରେ ବେଶ୍ ଉନ୍ନତି ଘଟିଥିଲା । ସାଇଲୀଳା ପତ୍ରିକାରେ ତାଙ୍କର କ୍ରମାଗତ ଲେଖା (୧୯.୧୦.୧୯୪୪)ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତୀତ ହେଉଛି ।

ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥାର୍ପଣମସ୍ତୁ । ଶୁଭଂ ଭବତୁ ।।